

สรุปผลการประชุมร่วมกันของรัฐสภา
ครั้งที่ ๑๑ สมัยสามัญนิติบัญญัติ
วันอังคารที่ ๘ พฤษภาคม ๒๕๕๕

โดยสุพัตรา พรหมศร
สถานีวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์รัฐสภา

การประชุมเริ่มในเวลา ๑๐.๑๖ นาฬิกา นายสมศักดิ์ เกียรติสุรนนท์ ประธานรัฐสภาขึ้น
บัลลังก์ เมื่อครบองค์ประชุม ฯ ประธานกล่าวเปิดประชุมและเสนอให้ที่ประชุมเริ่มพิจารณาร่าง
รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม ต่อจากการประชุมร่วมกันของรัฐสภาเพื่อ
พิจารณาร่างรัฐธรรมนูญ ฯ เมื่อวันที่พฤหัสบดีที่ ๓ พฤษภาคม ๒๕๕๕ ซึ่งเป็นการพิจารณาต่อเนื่อง
วันที่ ๑๒ ในมาตรา ๒๙๑ /๑๑ โดยมีสาระสำคัญของตามวรรคหนึ่งคือ สมาชิกสภา
รัฐธรรมนูญ(ส.ส.ร.)จะต้องจัดทำร่างรัฐธรรมนูญให้แล้วเสร็จภายในกำหนดเวลา 240 วัน นับแต่วัน
ถัดจากวันประชุมสภาครั้งแรก และในการจัดทำร่างรัฐธรรมนูญ สมาชิกสภา
รัฐธรรมนูญอาจนำรัฐธรรมนูญฉบับใดฉบับหนึ่งที่มีความเป็นประชาธิปไตยสูงมาเป็น
ต้นแบบในการร่างก็ได้ และวรรคสาม การที่สภาผู้แทนราษฎรสิ้นอายุหรือมีการยุบสภา
ผู้แทนราษฎรไม่เป็นเหตุกระทบกระเทือนการปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกสภา
รัฐธรรมนูญ(สสร.) ตามวรรคหนึ่ง และในการจัดทำร่างรัฐธรรมนูญ สมาชิกสภา
รัฐธรรมนูญต้องจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนให้ทั่วทุกภูมิภาค รวมทั้งวรรคห้าในการจัดทำร่างรัฐธรรมนูญที่มีผล
เป็นการเปลี่ยนแปลงการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข หรือ
เปลี่ยนแปลงรูปแบบของรัฐ หรือเปลี่ยนแปลงแก้ไขบทบัญญัติในหมวดว่าด้วยพระมหากษัตริย์จะ
กระทำมิได้ และวรรคหกในกรณีที่รัฐสภาวินิจฉัยว่าร่างรัฐธรรมนูญมีลักษณะตามวรรคห้า ให้ร่าง
รัฐธรรมนูญนั้นเป็นอันตกไป

สำหรับประเด็นที่สมาชิกสงวนคำแปรญัตติกันมากในมาตรานี้คือ ระยะเวลาในการจัดทำ
ร่างรัฐธรรมนูญ ฯ โดยการอภิปรายได้เสนอให้มีการขยายเวลาการจัดทำร่างรัฐธรรมนูญจากเดิม
กำหนดไว้ ๒๔๐ วัน เนื่องจากเห็นว่าระยะเวลาไม่เพียงพอต่อการรับฟังความคิดเห็นของ
ประชาชนทั่วประเทศถ้ารวมกับการร่าง ฯ แล้วเสร็จ นอกจากนี้ ยังได้มีการขอแปรญัตติเพิ่มเติม
วรรค 5 ในหมวดศาลยุติธรรม และหมวดองค์กรอิสระ นอกเหนือจากหมวดที่ว่าด้วย
พระมหากษัตริย์ที่จะเปลี่ยนแปลงแก้ไขจะทำมิได้เพิ่มเติมเข้ามา รวมทั้งมีการเสนอให้ศาล
รัฐธรรมนูญเป็นผู้วินิจฉัยร่างรัฐธรรมนูญที่ส.ส.ร.เป็นผู้จัดทำแทนการให้รัฐสภาเป็นผู้วินิจฉัย

บรรยากาศในการประชุม ฯ หลังจากที่มีเสียงวิพากษ์วิจารณ์ถึงการใช้เวลาในการพิจารณาร่าง
รัฐธรรมนูญ ฯ มาหลายวัน ทำให้นายสมศักดิ์ เกียรติสุรนนท์ ประธานรัฐสภา ซึ่งทำหน้าที่

ประธานฯ การประชุมขณะนั้น ได้ขอความร่วมมือให้สมาชิกมีการอภิปรายอย่างรัดกุมและอยู่ในประเด็นเท่านั้น เพื่อให้การประชุมดำเนินการเป็นไปด้วยความรวดเร็วมากขึ้น โดยนายสมศักดิ์ ชี้แจงประกอบการขอความร่วมมือจากสมาชิก ว่า จากการที่ได้ลงพื้นที่ของตนเมื่อช่วงวันหยุดที่ผ่านมา ทั้งประชาชนและสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของพรรคเพื่อไทยหลายคนได้ตำหนิการทำหน้าที่ประธานในที่ประชุม ฯ ของตนว่ามีการให้เกียรติฝ่ายค้านมากเกินไป ส่งผลทำให้การประชุมยืดเยื้อ ซึ่งตนก็อนุโลมและพยายามทำตามคำแนะนำ แต่ถ้าผู้อภิปรายออกนอกประเด็นไกลไปตนก็ทักท้วง ซึ่งถ้าไม่ทักท้วงก็จะมีสมาชิกคนอื่นประท้วงแทน ทั้งนี้ ตนก็ได้บอกไว้แล้วว่าให้อยู่ในประเด็นไม่ยอมให้มีการประท้วงให้เสียความรู้สึก และเสียบรรยากาศ แต่เพื่อตัดปัญหาก็กขอให้พูดในประเด็นที่สงวนไว้จะได้ไม่มีใครประท้วง บรรยากาศก็น่าจะดีกว่า และข้อตกลงของวิปทั้ง ๓ ฝ่ายที่ตกลงกันก็เป็นข้อตกลงที่ดีที่จะให้สามารถพิจารณาให้จบมาตรา ๒๙๑/๑๒ ในวันที่

จากนั้นได้มีสมาชิกขออภิปรายสลับระหว่างฝ่ายรัฐบาล ฝ่ายค้านและสมาชิกวุฒิสภา โดยอภิปรายในประเด็นที่น่าสนใจ อาทิ การจัดทำร่างรัฐธรรมนูญของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรฉบับปี ๒๕๔๐ มาเป็นต้นแบบในการยกร่างรัฐธรรมนูญ เพราะมีบทบัญญัติที่ดีหลายประการ และฉบับดังกล่าวก็มาจากการจัดทำของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรชุดแรก ที่สร้างนวัตกรรมใหม่ทางการเมืองหลายประการอีกด้วย นอกจากนี้ยังมีผู้อภิปรายเสนอให้มีการยกเลิกการใช้รัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันที่ใช้อยู่ โดยมีการเสนอให้นำรัฐธรรมนูญฉบับปี ๒๕๔๐ มาใช้แทน นอกจากนี้ยังมีผู้อภิปรายไม่เห็นด้วยกับการเขียนกำหนดไว้ในตัวร่างของคณะกรรมการว่า “ส.ส.ร. อาจนำรัฐธรรมนูญฉบับใดฉบับหนึ่งที่มีความเป็นประชาธิปไตยสูงมาเป็นต้นแบบในการยกร่างก็ได้” ซึ่งเป็นการเปิดกว้างมากเกินไป ยากที่จะหามาตรฐานวินิจฉัยว่า ฉบับไหนมีความเป็นประชาธิปไตยสูง เพราะต่างคนต่างความคิดเห็น ซึ่งจะเกิดปัญหาตามมาหรือไม่ และขอตั้งข้อสังเกตว่าในรัฐธรรมนูญทั้ง 18 ฉบับที่ผ่านมาจนถึงขณะนี้ มี 17 ฉบับ ที่มีความคล้ายคลึงกันและเกือบเหมือนกันในประเด็นสำคัญๆ แต่มีอยู่ ๑ ฉบับที่หากมีการนำมาเป็นต้นแบบในการยกร่างก็อาจจะเกิดปัญหาคำถามและข้อสงสัยในสังคมตามมา ซึ่งอาจจะไม่เหมาะสมกับบรรยากาศการสร้างความปลอดภัย คือรัฐธรรมนูญฉบับแรกของประเทศ หรือพระราชบัญญัติธรรมนูญการปกครองแผ่นดินสยามชั่วคราว พ.ศ. ๒๔๗๕ ซึ่งเป็น ๑ ในรัฐธรรมนูญ ๓ ฉบับที่กลุ่มนักวิชาการคณะหนึ่งเสนอให้ควรมานำมาใช้เป็นต้นแบบ ซึ่งรัฐธรรมนูญฉบับปี ๒๔๗๕ ก็ถือเป็นมรดกของคณะราษฎร ของนายปรีดี พนมยงค์ และยังเป็นรัฐธรรมนูญที่มีอายุการใช้งานสั้นที่สุด ซึ่งแม้จะมีบางคนเห็นว่ามีความเป็นประชาธิปไตยสูง และงดงามอย่างยิ่ง แต่นำมาเป็นต้นแบบยกร่างอาจเกิดมีปัญหาคำถามความขัดแย้ง หวาดระแวงไม่ไว้วางใจ เพราะรัฐธรรมนูญทั้ง 17 ฉบับมีสาระสำคัญเกี่ยวกับสถาบันพระมหากษัตริย์บัญญัติไว้ในมาตรา 8 โดยไม่มีการเปลี่ยนแปลงไม่ว่าจะมีการแก้ไขกี่ครั้ง แต่ในรัฐธรรมนูญฉบับปี 2475 มีการบัญญัติไว้ในมาตรา 6 เกี่ยวกับสถาบัน ซึ่งถ้าหากนำมาเป็นตัวอย่างในการยกร่าง อาจจะทำให้เกิดความขัดแย้งขึ้นได้เพราะเรากำหนดห้ามแตะต้องหมวดดังกล่าว อีกทั้งยังมีการบัญญัติไว้ชัดเจนว่า “อำนาจสูงสุดเป็นของราษฎร

ทั้งหลาย”ซึ่งอาจจะเกิดคำถามว่าเราจะแก้ไขหลักการในมาตรา8ของรัฐธรรมนูญทั้ง17 ฉบับไปเป็นมาตรา ๖ ตามรัฐธรรมนูญฉบับปี ๒๕๓๕ ซึ่งอาจจะตรงกับประเด็นที่กลุ่มนักวิชาการคณะหนึ่งเห็นว่าควรแก้ไข ดังนั้นหากไม่มีการตีกรอบว่าจะอะไรคือความเป็นประชาธิปไตยสูง อาจจะทำให้เกิดปัญหาในอนาคตได้

นอกจากนี้สมาชิก ยังได้มีการอภิปรายแสดงความเป็นห่วงว่าจะเกิดการชุมนุมกรณีพุทธศาสนาขึ้นอีกครั้งหรือไม่ด้วย เนื่องจากมองว่า อีก ๑ ปีหลังจากนี้จะมีร่างพระราชบัญญัติอุปถัมภ์และคุ้มครองพระพุทธศาสนาเข้าสู่การพิจารณาของสภา ฯ ซึ่งจะเห็นได้ว่าในช่วงที่มีการร่างรัฐธรรมนูญฉบับปี ๒๕๔๐ ก็มีคนบางกลุ่มเคลื่อนไหวให้มีการบัญญัติพระพุทธศาสนาให้เป็นศาสนาประจำชาติไทยไว้ในรัฐธรรมนูญ ทำให้เกิดความขัดแย้งทางความคิดในสังคมมากในขณะนั้น จนต้องมีกระแสพระราชดำรัสของสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินี ว่า ศาสนาเป็นของสูงไม่ควรนำมาเกี่ยวข้องกับการเมือง จึงทำให้ความขัดแย้งยุติลงได้ ดังนั้นจึงเห็นว่าควรจะมีการเพิ่มเติมไม่ให้เกิดความหวาด 1 บททั่วไปด้วย เพราะหากประเด็นนี้ถูกนำมาบรรจุระหว่างร่างรัฐธรรมนูญอีกครั้งก็จะทำให้สถานการณ์ที่ความซับซ้อนสร้างปัญหาในสังคมมากยิ่งขึ้นได้

นอกจากนี้การอภิปรายยังมีการนำเสนอให้มีการเพิ่มพรรคใหม่ เกี่ยวกับการรองรับและคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชนตามบทบัญญัติหมวด 3 ของร่างรัฐธรรมนูญ โดยเฉพาะการคุ้มครองสิทธิชุมชนและการมีส่วนร่วมของประชาชน และการกำหนดให้ทรัพยากรธรรมชาติ โดยเฉพาะทรัพยากรแร่และปิโตรเลียมให้เป็นทรัพยากรของชาติเพื่อประโยชน์สาธารณะ โดยให้มีองค์กรของรัฐที่เป็นอิสระทำหน้าที่จัดสรรการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรดังกล่าว ซึ่งต้องคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของประชาชนเป็นสำคัญ และคำนึงถึงการใช้ประโยชน์อย่างสมดุลและยั่งยืน ซึ่งเห็นควรให้มีการจัดตั้งองค์กรอิสระขึ้นมาดูแลบริหารจัดการพลังงานของประเทศไทยโดยเฉพาะด้านการปิโตรเลียมด้วย นอกจากนี้สมาชิก บางคนก็ได้เสนอกำหนดให้มีการจัดทำร่างรัฐธรรมนูญให้แล้วเสร็จภายใน ๓๖๐ วัน โดยอยากให้การตรากฎหมายฉบับใดก็ตามต้องมีผลบังคับบนพื้นฐานผลประโยชน์ของประชาชน จึงไม่อยากให้เร่งรัดและรีบดำเนินการจัดทำร่างรัฐธรรมนูญ ฯ ทั้งที่ยังไม่ตกผลึกทางด้านความคิด ซึ่งขณะนี้ก็ต้องยอมรับว่าประชาชนส่วนใหญ่ไม่สนใจรับรู้เรื่องการแก้ไขรัฐธรรมนูญ เพราะการใช้รัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันนี้ยังใช้ได้ไม่นานทำไมต้องรีบร้อนให้มีการแก้ไข ซึ่งน่าจะนำช่วงเวลาดังกล่าวไปแก้ไขปัญหาปากท้องและค่าครองชีพที่สูงขณะนี้มากกว่า ดังนั้นสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญควรจะต้องมีการปรับกระบวนการทำงานว่าจะทำอย่างไรให้มีการสื่อสารแบบสองทางเพื่อให้ประชาชนได้รับรู้ ซึ่งหากกระแสสังคมยอมรับได้การใช้เวลา ๑๘๐ วันก็คงจะเพียงพอ จึงได้มีการเสนอให้เขียนไว้อย่างเปิดกว้างเพื่อให้ทุกส่วนมาร่วมกัน เพื่อที่จะลดความขัดแย้ง และทำให้เกิดบรรยากาศการปรองดองที่สร้างสรรค์มากขึ้น

ภายหลังการอภิปรายได้เวลาพอสมควร ที่ประชุมได้พิจารณาจนจบมาตรา ๔ เพิ่มความ
เป็นหมวด ๑๖ การจัดทำรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ มาตรา ๒๙๑/๑๒ จากนั้นรองประธานรัฐสภาได้
สั่งเลื่อนการพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญ ฯ ดังกล่าวไปในการประชุมร่วมกันของรัฐสภาครั้งต่อไป
เลิกประชุมเวลา ๐๑.๔๑ นาฬิกา ของวันที่ ๙ พฤษภาคม ๒๕๕๕